

Total No. of Questions—4+4]

[Total No. of Printed Pages—6

Seat No.	
---------------------	--

[5501]-3041

T.Y. B.A. EXAMINATION, 2019

PSYCHOLOGY

General Paper III

(Industrial and Organizational (I/O) Psychology)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]

(i) Explain the present of industrial and organizational psychology.

(ii) Explain uses of job performance evaluation.

(iii) Explain nature of leadership.

(iv) Explain need theory of McClelland.

(v) Explain goal setting theory of work motivation.

(vi) State relationship between job satisfaction and productivity.

2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]

(i) Describe the functions of industrial psychology.

(ii) Describe the Person-Machine system.

(iii) Explain measuring techniques of job satisfaction.

(iv) Explain the specific leadership skills.

P.T.O.

3. Answer the following questions in **400** words (any *one*) : [20]

- (i) Describe the personnel recruitment techniques.
- (ii) What is organizational behaviour ? Explain trends and challenges of organizational behaviour.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (i) Work motivation
- (ii) Work space design
- (iii) Curriculum Vitae (C.V.)
- (iv) 360 degree evaluation
- (v) The History of Industrial and Organizational (I/O) Psychology
- (vi) Theory 'X' and Theory 'Y' of Leadership.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) औद्योगिक आणि संघटनात्मक मानसशास्त्राचा वर्तमानकाळ स्पष्ट करा.
- (ii) कार्य निर्वर्तन मूल्यांकनाचे उपयोग सांगा.
- (iii) नेतृत्वाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- (iv) मॅक्लेलण्ड यांचा गरज सिद्धांत सांगा.
- (v) कार्य प्रेरणेचा ध्येय निश्चिती सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (vi) कार्य समाधान आणि उत्पादकता यातील संबंध सांगा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) औद्योगिक मानसशास्त्राची कार्ये वर्णन करा.
- (ii) मानव-यंत्र प्रणालीचे वर्णन करा.
- (iii) कार्य समाधानाची मापनतंत्रे स्पष्ट करा.
- (iv) नेतृत्वाची विशेष कौशल्ये स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दांत लिहा : [20]
- (i) कर्मचारी भरतीची तंत्रे वर्णन करा.
- (ii) संघटनात्मक वर्तन म्हणजे काय ? संघटनात्मक वर्तनाचे प्रवाह आणि आव्हाने स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारावर थोडक्यात टिपा लिहा : [20]
- (i) कार्य प्रेरणा
- (ii) कार्य अवकाश आराखडा
- (iii) शैक्षणिक कारकीर्द (C.V.)
- (iv) 360 अंशीय मूल्यमापन
- (v) औद्योगिक व संघटनात्मक मानसशास्त्राचा इतिहास
- (vi) नेतृत्वाचा 'क्ष' सिद्धांत आणि 'य' सिद्धांत.

[5501]-3041

(Applied Psychology)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]

- (i) Explain the DSM-5.
- (ii) Describe the consumer survey method.
- (iii) Explain the group discussion method.
- (iv) Explain the nature of criminal psychology.
- (v) Explain the scope of sports psychology.
- (vi) Explain the nature of military psychology.

2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]

- (i) Explain the recruitment techniques.
- (ii) Explain the meaning and types of violence.
- (iii) Explain the use of psychology in dealing with superstitions.
- (iv) Describe the role of psychologist in disaster management.

3. Answer the following questions in **400** words (any *one*) : [20]

- (i) Define family. Explain the marital problems and solutions.
- (ii) What is health psychology ? Explain the bio-psycho-social modes of health.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Dating
- (ii) Psychology of terror
- (iii) Physical environment : Educational problem
- (iv) Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD)
- (v) Ashramshalas
- (vi) Team Morale.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नाची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) डी.एस.एम.-5 स्पष्ट करा.
- (ii) ग्राहक सर्वेक्षण पद्धत स्पष्ट करा.
- (iii) समूह चर्चा पद्धत विशद करा.
- (iv) गुन्हेगारी मानसशास्त्राचे स्वरूप विशद करा.
- (v) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याप्ती विशद करा.
- (vi) सैनिकी मानसशास्त्र विशद करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) भरती तंत्रे विशद करा.

- (ii) हिंसाचाराचा अर्थ व प्रकार विशद करा.
- (iii) अंधश्रद्धा दूर करण्यात मानसशास्त्राचा उपयोग विशद करा.
- (iv) पुनर्वसन कार्यात मानसशास्त्रज्ञांची भूमिका स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दांत लिहा : [20]

- (i) कुटुंबाची व्याख्या द्या. वैवाहिक समस्या व त्यावरील उपाय विशद करा.
- (ii) आरोग्य मानसशास्त्र म्हणजे काय ? आरोग्याचे जैव-मानस-सामाजिक प्रारूप विशद करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) डेटिंग
- (ii) दहशतवादाचे मानसशास्त्र
- (iii) भौतिक वातावरण : शैक्षणिक समस्या
- (iv) आघात-पश्चात ताण विकृती
- (v) आश्रमशाळा
- (vi) सांघीक मनोबल.

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5501]-3042

T.Y. B.A. EXAMINATION, 2019

PSYCHOLOGY

Special III

(Scientific Research and Experimental Psychology)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

- 1.** Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
  - (i) State use of Internet for research.
  - (ii) Write on probability.
  - (iii) What are the ethical issues of psychological test ?
  - (iv) What is absolute threshold ?
  - (v) State the nature of attention.
  - (vi) State the process of problem solving.

- 2.** Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
  - (i) Describe the types of scientific research.
  - (ii) Define reliability. Explain the various types of reliability.
  - (iii) Discuss the basic concepts of psychophysics.
  - (iv) What is attention ? Discuss the various theories of attention.

- 3.** Answer the following question in **400** words (any *one*) : [20]
  - (i) Define hypothesis. Explain the characteristics and types of hypothesis.
  - (ii) What is attention ? Discuss the various types of attention.

P.T.O.

4. Write short notes on (any four) : [20]
- (i) Descriptive Vs. Analytical research
  - (ii) Questionnaire method
  - (iii) Uses of psychological test
  - (iv) Constant error
  - (v) Transfer of training
  - (vi) Reasoning.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणतेही चार) : [20]
- (i) संशोधनासाठी 'माहिती-जाल' (internet)चा उपयोग सांगा.
  - (ii) 'संभाव्यता' थोडक्यात लिहा.
  - (iii) मानसशास्त्रीय चाचणीचे नैतिक घटक कोणते आहेत ?
  - (iv) निरपेक्ष सीमामूल्य म्हणजे काय ?
  - (v) अवधानाचे स्वरूप सांगा.
  - (vi) समस्या-परिहार प्रक्रिया स्पष्ट करा.
2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (i) शास्त्रीय संशोधनाच्या प्रकारांचे वर्णन करा.
  - (ii) विश्वसनियतेची व्याख्या द्या. विश्वसनियतेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
  - (iii) मनोभौतिकीतील मुलभूत संकल्पनांची चर्चा करा.
  - (iv) अवधान म्हणजे काय ? अवधानाच्या विविध सिद्धांतांची चर्चा करा.
3. खालील प्रश्नाची उत्तर 400 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]
- (i) अभ्युपगमाची व्याख्या द्या. अभ्युपगमाची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा.
  - (ii) अवधान म्हणजे काय ? अवधानाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- (i) वर्णनात्मक विरुद्ध विश्लेषणात्मक संशोधन
- (ii) प्रश्नावली पद्धती
- (iii) मानसशास्त्रीय चाचणीचे उपयोग
- (iv) स्थिर प्रमाद (CE)
- (v) प्रशिक्षण संक्रमण
- (vi) तर्क.